

PREGUNTAR I RESPONDRE

**Una proposta didàctica del gènere de l'entrevista
per a cicle superior de primària i ESO**

Proposta d'activitats

Preguntar i respondre

Autor: Francesc Salgado (Tantàgora)

Edició: Benecé Produccions SL

Coordinació: Servei d'Immersion i Ús de la Llengua

Dipòsit legal: B-40520-2010

Desembre, 2010

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

Proposta d'activitats

1. Què diu aquesta gent?	4
2. Completa el relat	15
3. La història de les mil fotografies	20
4. Una descoberta de l'entorn	27
5. El mural de les paraules	40
6. Preparar la visita a... ..	48
7. El company nouvingut o la companya nouvinguda	57
8. Un joc de rols: Inventat qui ets	63
9. El país on vivim.....	72
10. Entendre un conflicte	80
11. Entrevistes per somniar.....	90

1. Què diu aquesta gent?

Descripció

Es divideix en parelles el grup classe i cadascuna treballa sobre una entrevista prèviament seleccionada dels diaris o bé transcrita de la televisió o de la ràdio. Es reparteixen o s'assignen els papers d'entrevistat o entrevistada i periodista. L'alumnat llegeix les preguntes i les respostes mirant d'interpretar cada personatge. Un cop acabada la primera lectura es canvien els papers i qui ha fet de periodista passa a llegir i interpretar les respostes del o de la protagonista i a l'inrevés. Quan s'acaba la lectura, s'omple alguna de les quatre fitxes de treball que es proposen en aquesta pràctica: observació, respostes, preguntes i semàntics (sopa de lletres).

L'activitat també pot començar amb tot el grup classe fent servir la televisió i/o la ràdio a l'aula per veure o escoltar l'entrevista en un suport audiovisual abans de la lectura en parelles.

- Durada: Una sessió de 50' (amb només una fitxa de treball)
- Edats: totes

Activitats complementàries

Si es vol practicar la lectura i la teatralització de les veus, la locució de l'entrevista pot ser assajada primer i després enregistrada per escoltar-la a classe en un altre moment. Valdria la pena conformar un CD amb totes les lectures gravades.

També es podria incloure com a part de l'activitat que el mateix alumnat busqués pel seu compte una entrevista, ja fos seguint unes pautes determinades o bé segons la seva pròpia iniciativa.

Objectius

- Descobrir què és una entrevista i discernir entre exemples d'entrevistes d'estils, objectius i situacions diferents
- Fomentar el coneixement dels mitjans de comunicació
- Augmentar la capacitat de lectura i comprensió
- Afavorir la reflexió sobre la parla i la conversa dels altres

- Intuir com completar un relat percebut en el qual no podem intervenir
- Practicar l'expressivitat, la reflexió escrita i l'ús del diccionari

Material

- Transcripció fotocopiada del text de les entrevistes prèviament triades. Dues còpies per parella
- Opcional: còpia en suport audiovisual de l'entrevista
- Fotocòpies de les fitxes de treball que es vulguin utilitzar a la sessió
- Equip audiovisual per escoltar a classe algunes entrevistes
- Opcional: enregistradora digital, micròfon i peu del micròfon (per enregistrar les lectures) i càmera digital o enregistradora de vídeo digital
- El material enregistrat es pot convertir en un programa radiofònic i penjar-lo a internet via XTEC Ràdio

Proposta d'activitats

1. Si no s'inicia amb la visió o l'escolta en comú d'una entrevista per part de tot el grup, es reparteixen les transcripcions de les entrevistes fotocopiades i es dóna temps perquè cada alumne o alumna pugui llegir en silenci la seva transcripció abans de llegir-la al seu company o a la seva companya.
2. Si alguna paraula no s'entén es fan servir els diccionaris d'aula.
3. Cada alumne o alumna llegeix l'entrevista amb la seva parella. Un o una fa de periodista i l'altre o l'altra d'entrevistat o entrevistada. Cal que emfatitzin la veu i facin servir tons i certa expressivitat.
4. Quan acaben, es canvien els papers: qui ha fet d'entrevistador o entrevistadora fa ara de protagonista. Nova lectura.
5. Es reparteixen les fitxes de treball que es vulguin desenvolupar. Igual que amb les entrevistes, no cal que siguin totes les mateixes. Es poden repartir fitxes diferents.
6. Cada alumne o alumna omple la fitxa triada (o fitxes) de forma individual.
7. Si les entrevistes han estat iguals per a tothom, el contingut de les fitxes es pot repassar, posar en comú i corregir entre tots i totes.

Cronograma

SESSIONS	Abans	1a sessió
Activitats	1	2-7

En una sessió posterior es poden omplir la resta de les fitxes sobre noves entrevistes.

FULL DE TREBALL 1 Activitat 1. Observació i descripció

QUÈ DIU AQUESTA GENT?
1r: Observació
• Com es diu la persona a la qual s'han fet les preguntes? • • Qui és aquesta persona? • • On li han fet les preguntes? • • Qui ha fet l'entrevista? • • Com estava l'entrevistat o l'entrevistada? Còmode o còmoda? Per què? • • De què han parlat? • • T'agrada el tema del qual han parlat? En saps, d'aquest tema? • • Ha dit algunes coses que no t'esperaves? • • Quines? • • T'hauria agradat preguntar-li quelcom? • • Què li hauries preguntat? Per què? • • Com es diu la persona que ha fet les preguntes? •

**2n: Relat. Resumeix en només una frase
el contingut de l'entrevista.**

3r: Descriu el contingut de l'entrevista amb les teves paraules.

FULL DE TREBALL 2 Activitat 1. Les respostes

QUÈ DIU AQUESTA GENT?
1r: Escriu en estil directe (amb cometes) la resposta que més t'ha agradat.
2n: Passa-la a l'estil indirecte (sense cometes). Fixa't en els exemples de baix.

3r: Reflexiona. Hi ha dues maneres acceptades de transcriure les declaracions d'un entrevistat o d'una entrevistada; en què penses que són diferents aquests dos estils?

4t: Ara parla tu. Respon una de les preguntes de l'entrevista i fes servir els dos estils, directe i indirecte.

FULL DE TREBALL 3. Activitat 1. Les preguntes

QUÈ DIU AQUESTA GENT?
1r: Escriu un petit perfil de la persona entrevistada amb la informació que has llegit.
2n: Fes una llista d'algunes qüestions que no et semblin prou ben explicades o que no s'han preguntat.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
3r: I ara, com a conclusió, escriu com a mínim sis preguntes que el o la periodista no li ha fet al protagonista i que tu li faries. Mira de redactar-les de forma que la persona entrevistada no les pugui respondre només amb un simple <i>sí</i> o <i>no</i>.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

FULL DE TREBALL 4. Activitat 1. La sopa de lletres

QUÈ DIU AQUESTA GENT?
1r: Repassa el text i anota les paraules el significat de les quals no coneguis o no n'estiguis segur o segura. Després busca'l en un diccionari i anota'l a sota:
• • _____ • • _____ • • _____ • • _____ • • _____ • • _____

2n: SOPA DE LLETRES

Ara agafa tres o quatre d'aquestes paraules, posa-les en aquests requadres i omple amb altres lletres variades i diferents la resta del quadre fins que estigui tot complet i les paraules que has posat estiguin prou amagades. Ja podeu començar a jugar: passa-li al company o companya el teu full perquè intenti trobar una primera paraula de la teva sopa de lletres. Després que et passi el seu, i continueu així fins a trobar totes les paraules.

2. Completa el relat

Descripció

Tres o quatre alumnes porten a l'aula una fotografia de la qual tinguin ganes de parlar davant la resta de la classe. La fotografia l'han de triar a casa entre els seus records personals. Un cop a l'aula, cada noi o noia fa una petita presentació del contingut de la fotografia i a continuació els seus companys i les seves companyes li fan les preguntes necessàries per arrodonir el relat amb l'ajut del sistema de jocs de cartes. Totes les intervencions —el relat inicial, les preguntes dels companys i de les companyes i les respostes— s'enregistren perquè es puguin tornar a escoltar després entre tots i totes i recordar com cada història s'ha completat gràcies a les preguntes dels altres. L'activitat es pot fotografiar per a tenir material gràfic sobre la pràctica o enregistrar en vídeo digital.

- Durada aproximada: 2 sessions de 50' (15 minuts per relat/alumne o alumna¹)
- Edats: totes

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat. Es pot elaborar el programa radiofònic via XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part de la pràctica serà de 2/3 sessions més de 50'
- Edats: totes

Objectius

- Afavorir el coneixement de la resta de companys i companyes
- Potenciar l'expressió oral meditada, organitzada i en grup

1 Naturalment, seria interessant que tot l'alumnat expliqués la seva fotografia, però no és del tot imprescindible per a desenvolupar l'activitat. També es pot fer al llarg de diferents setmanes, fins i tot aprofitant estones perdudes dins de les classes, com una feina de trimestre, fins a obtenir la informació de cada alumne o alumna.

- Induir a la reflexió sobre què sabem i què volem saber dels companys i de les companyes, així com sobre què podem preguntar
- Induir a l'escolta activa de l'altre

Material

- Enregistradora digital, micròfon i peu del micròfon (per al relat i les preguntes)
- Targetes de preguntes (Joc de cartes *Una fotografia*)
- Equip de so per escoltar a classe el resultat
- Opcional: Càmera digital de fotografiar o de vídeo digital
- Opcional: Ampliació en DIN A3 de cada fotografia

Proposta d'activitats

1. En un primer moment, s'explica el contingut de l'activitat prevista aprofitant una estona qualsevol d'una classe. L'alumnat que vulgui participar com a entrevistat o entrevistada tria a casa la fotografia que vulgui presentar. Es decideix també qui farà les fotografies que il·lustraran l'activitat.
2. A l'inici de la **primera sessió**, el primer noi o noia explica el contingut de la fotografia que ha portat a l'aula. S'enregistra el contingut. Ha de dir tot el que recordi o sàpiga sobre la fotografia triada en un relat continuat i improvisat.
3. A continuació, el docent dona la paraula a l'alumnat que, un per un, fa una pregunta. Abans de fer-la però, si el noi o la noia no sap què dir, pot demanar una targeta del joc amb una pregunta o amb un suggeriment, que li pot servir o no. Potser la targeta l'obliga a fer una determinada pregunta sobre un tema concret, més enllà del que podia haver pensat. O potser la pregunta que ofereix la targeta ja s'ha fet i per tant no la pot fer servir.
4. A cada intervenció de l'alumnat, algú (el docent o bé un company o companya) apropa l'enregistradora digital amb el seu corresponent micròfon per a gravar la pregunta.
5. La roda de preguntes continua fins que tots els nois i noies n'hagin fet un parell cadascú, sempre amb l'ajut de les targetes si les demanen. És molt important que no es repeteixin les preguntes, de forma que el relat es vagi completant entre tots i totes. Per la mateixa raó cal que la resta de companys i companyes escoltin les preguntes i respostes dels nois i les noies per no repetir-les. Per facilitar l'observació de la fotografia de la qual es parla es pot fer servir una ampliació que rodi alhora entre l'alumnat mentre fa les preguntes.

6. Com que les preguntes es fan davant d'un micròfon ha d'existir un mínim ambient de col·laboració: silenci, concentració i escolta per tal d'evitar els sorolls d'ambient.
7. L'alumnat ha de fer un esforç per pensar cada pregunta, sense fer comentaris, i després apropar-se al micròfon perquè quedi ben enregistrat. També han de mirar de vocalitzar el màxim possible.
8. Cartes d'*Infracció*: en cas que alguna pregunta sigui clarament inconvenient, hi ha una resposta: la targeta negra, que pot repartir el docent. Aquesta targeta invalida la pregunta per impertinent o inadequada. Si es tracta d'una pregunta repetida, s'anul·la amb una targeta groga; si la pregunta no s'entén, amb una targeta vermella.
9. Quan s'acabi la ronda de preguntes i quedi establert el contingut de la fotografia, el relat en si, amb prou claredat per a tothom, es poden comentar les incidències de la roda: preguntes repetides, inconvenients, adients, etcètera. No cal gravar aquests comentaris.
10. En aquest moment pot començar la segona de les rodes, l'explicació d'una segona fotografia².
11. En una **segona sessió**, s'escolta el material enregistrat, ja sigui en brut o editat, d'un o de diversos alumnes. No cal tornar a sentir les preguntes que s'han fet. N'hi haurà prou amb tornar a sentir l'arxiu de so del relat de cada alumne o alumna.
12. Un cop escoltat, cal plantejar-se entre tots si queden aspectes encara desconeguts. Què més podríem haver preguntat? Es tornen a escoltar els relats tantes vegades com es consideri necessari.

2. L'activitat es pot estendre a tot el grup, de manera que tots els alumnes passin pel fet d'explicar en públic una experiència personal il·lustrada per una fotografia. Això allargarà molt la quantitat de material enregistrat, de forma que resultarà quasi impossible escoltar-lo complet a l'aula. Ara bé, la repetició de la *roda de premsa* donarà a l'alumnat moltes més habilitats per fer preguntes i completar un relat. Quan més es practiqui més innecessàries seran les targetes.

Cronograma

SESSIONS	Abans	1a sessió	2a sessió
Activitats	1	2-10	11-12

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat es pot elaborar a continuació **un CD** que contingui els relats i, també, les fotografies realitzades a l'aula durant les exposicions (fins i tot amb les fotografies realitzades). Aquesta possibilitat resulta especialment interessant si han fet la narració de la seva fotografia molts nois o moltes noies del grup. Finalment també es pot fer una còpia d'aquest CD final per a cada alumne o alumna, de forma que tots tinguin un record físic de l'activitat.
2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. En tots dos casos caldrà fer un guió previ per preparar les entradetes, les músiques i altres elements complementaris.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar el CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so i amb el programari adient, com ara l'Audacity o el Pinnacle Studios
- Guió
- Selecció de músiques

3. La història de mil fotografies

Descripció

Es tracta d'una variació de l'anterior activitat, ara més ràpida, espontània i sense utilitzar les targetes (entrevista no dirigida). El grup aula es divideix en grups de sis o vuit. Cada noi o noia ha fet prèviament, a casa, la ja coneguda selecció d'una fotografia de què vol parlar. Dins de cada grup, se sorteja qui començarà a explicar la història de la seva fotografia.

L'alumne o alumna explica durant dos minuts què és la fotografia, qui surt i què significa per a ell o ella. A continuació els companys i les companyes li fan unes quantes preguntes, dues com a màxim cadascú, que ajudin a completar el relat que ell mateix o ella mateixa ha fet de la fotografia. A continuació, la roda continua. Un altre noi o una altra noia comença el seu relat fins que tots hagin estat entrevistats o entrevistades pels companys i les companyes.

Cada alumne o alumna ha de retenir dins del possible la informació que ha recordat gràcies a les preguntes que li han fet. Després, a casa, prepara un enregistrament de tres minuts³ coherent i amb significat que, un cop lliurat al docent en forma de guió i gravació en una enregistradora digital, escoltarà tot el grup.

- Durada: Dues sessions
- Edats: totes

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat. Es pot elaborar el programa radiofònic via XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part serà de la pràctica 2/3 sessions més de 50'
- Edats: totes

3. Cada nivell pot admetre un temps diferent. Ara bé, és molt important que se cenyeixin al temps marcat, ni més ni menys, per molt que per a uns o unes els semblarà poc i a d'altres, molt temps. Han d'incloure els elements del guió dins el relat en el temps marcat. Sembla assenyat que l'alumnat de primària faci tres minuts, el de 1r i 2n d'ESO, quatre minuts, i els més grans, cinc. Sigui com sigui, l'important és respectar i adaptar-se a un temps determinat.

Objectius

- Afavorir la pràctica de la memòria, l'oralitat i la conversa endreçada (entrevista)
- Induir a construir de forma organitzada històries reals i pròpies del passat
- Potenciar la reflexió prèvia, la informació i l'expressió organitzada
- Practicar el relat, la dicció i l'expressió personal (en solitari)

Proposta d'activitats

1. En un primer moment, s'explica la pràctica que es farà i es demana a l'alumnat que porti una fotografia de casa de la qual vulgui parlar davant els altres companys i les altres companyes.
2. A la **primera sessió**, es divideix l'aula en quatre o cinc grups. Cada noi o noia treu la fotografia que ha portat de casa i explica, fins allà on recordi, el relat del contingut. Quan acaba, la resta de companys i companyes del grup comencen a preguntar-li.
3. Aquest cop no s'utilitzen les targetes perquè es vol potenciar l'espontaneïtat. Convé, però, que l'activitat anterior s'hagi fet abans que aquesta i, per tant, els nois i noies tinguin certa experiència en el fet de preguntar i respondre.
4. Com a l'activitat anterior, un o dos alumnes poden il·lustrar cada pas fent fotografies de cada grup o enregistrant-ho en vídeo digital.
5. Quan el docent ho indiqui, roda el torn i canvia el noi o la noia que explica la seva història. Convé que tots i totes puguin parlar en una sessió.
6. Quan acaba una roda de preguntes el noi o la noia que ha parlat apunta breument en el full de treball (vegeu material) la informació que ha recordat i, especialment, la informació que ha pogut recordar gràcies a les preguntes dels companys i de les companyes.
7. Es completen totes les rodes, de forma que tothom a l'aula hagi explicat la seva fotografia i hagi respost les preguntes rebudes.
8. **A casa**, cada alumne o alumna prepara tres minuts d'exposició. Per fer-ho, omple en el full el guió previst per organitzar l'explicació.
9. També a casa, el noi o la noia enregistra la narració. És important que es faci de manera organitzada, segons el guió preparat, però no llegint. Cal potenciar l'expressió improvisada de l'alumnat.

10. Un cop feta la gravació a casa, cada noi/a porta el seu enregistrament, el guió, (el full de treball), i els lliura al docent.
11. En una **segona sessió**, s'escolta el resultat, és a dir, l'enregistrament de cada noi o noia un per un davant de tots els companys i les companyes. Es poden afegir reflexions i comentaris de respecte cada història que s'escolta, fins i tot preguntes addicionals que els companys i les companyes plantegin.
12. Depenent de la quantitat d'intervencions, caldrà una tercera sessió per a completar la reflexió⁴: què ha quedat per explicar?

Material

- Enregistradora digital i micròfon, un per a cada alumne o alumna⁵
- Full de treball
- Equip de so per escoltar a classe els arxius de so de cada alumne/a

Cronograma

SESSIONS	Abans	1a sessió	A casa	2a sessió
Activitats	1	2-7	8-10	11-12

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat es pot elaborar a continuació **un CD** que contingui, per exemple, les fotografies realitzades a l'aula durant les exposicions (fins i tot pot incloure les pròpies fotografies de les quals s'ha parlat). També es pot fer una còpia d'aquest CD final per a cada noi i noia. Val la pena, a més, penjar el dit material audiovisual (fotogràfic i gravat en vídeo) a internet.

4. També es pot aprofitar per a fer repetir les explicacions que hagin estat poc clares, que hagin estat llegides, per exemple, en comptes d'improvisades, sobretot si es vol després fer un CD, penjar el material a internet o elaborar un programa de ràdio amb aquest material.

5. Naturalment, no cal que tots en tinguin. Es poden prestar les enregistradores disponibles. Poden utilitzar també un gravador mp3 o un mòbil amb targeta de memòria.

2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. Amb els dos casos caldrà fer un guió previ per preparar les entradetes, les músiques i altres elements complementaris. Cal tenir en compte també la possibilitat de fer el programa radiofònic via XTEC Ràdio.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar el CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so amb el programari adient, com ara l'Audacity, el Pinnacle Studios o el Real Producer per a tractament d'àudio i vídeo
- Guió
- Selecció de músiques
- Arxius de so amb els relats de l'alumnat

FULL DE TREBALL 1 Activitat 3

LA HISTÒRIA DE LA MEVA FOTOGRAFIA
1r: Què he explicat, jo, de la meva foto? Recull breument els continguts que has narrat durant la teva presentació.
• • • • • • •
2n: Els companys i les companyes t'han fet fa una estona un seguit de preguntes. Apunta breument què has recordat gràcies a aquestes preguntes.

3r: El guió. Resumeix en un seguit de punts el que vols explicar ara, a casa, davant del micròfon. Aquest serà el guió que et permetrà enregistrar la presentació. Intenta respectar el temps marcat i recorda què has d'incorporar.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Recorda que has de parlar molt a prop del micròfon, que has d'estar en un lloc tranquil de casa teva perquè no s'enregistrin sorolls de fons i que pots repetir la gravació les vegades que et calgui.

4. Una descoberta de l'entorn

Descripció

El grup aula es converteix en una redacció per tal d'intentar arribar a conèixer i aprofundir en un o més temes de l'entorn de l'escola que cridi l'atenció de l'alumnat o bé que el docent triï com a adients.

Per assolir aquest objectiu l'alumnat fa de periodista al carrer i entrevista gent que no coneix i que pot aportar un testimoni pertinent per al tema triat. Per tant, la descoberta ha de tenir a veure amb qualsevol assumpte amb transcendència cívica o ciutadana.

Com a conclusió de l'activitat, s'escoltaran a classe els resultats de les entrevistes, que cada alumne o alumna, o bé cada grup, segons el casos, presentarà a la resta de la classe.

- Durada: 3 sessions de 50'
- Edats: totes

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat durant les entrevistes. Aquest programa radiofònic pot anar orientat per a la XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part de la pràctica serà de 2/3 sessions de 50'
- Edats: totes

EXEMPLES

Els carrils bici: Elaborar un treball conjunt d'entrevistes fetes al carrer sobre els nous carrils bici. Suposa posar els joves enfront d'una realitat canviant i pròpia del seu entorn que els pot afectar, i gràcies a la qual poden apropar-se a persones no conegudes que també en tenen una opinió i s'hi veuen afectades. Alguns exemples, entre les moltes possibilitats, serien aquests:

- Històries dels nous veïns (sobre la immigració)
- La nova biblioteca
- Un barri ple de bars
- L'equip de bàsquet de xxx arriba a les semifinals de la comarca
- Pírcings i tatuatges
- El barri xxx remodelat
- ...

Objectius

- Afavorir el coneixement dels canvis que esdevenen de forma quotidiana en l'entorn immediat
- Induir a la reflexió cívica i ciutadana
- Augmentar la implicació i el coneixement de l'alumnat en el seu barri
- Crear el contacte amb persones no conegudes de l'entorn social
- Promoure l'escolta activa de l'opinió dels ciutadans, l'empatia
- Potenciar l'expressió oral organitzada davant dels companys i les companyes

Proposta d'activitats

1. En **la primera sessió** el grup tria el tema o temes a investigar, o bé el docent els presenta. Es reparteixen els noies i les noies en grups, un per a cada tema⁶.

6. També poden fer grups per tal que tots i totes portin a terme una mateixa investigació, naturalment que faria llavors tot el grup.

2. Es reparteixen uns petits dossiers de premsa per situar el tema a investigar. Aquests dossiers serviran per posar en context a cada grup de com poden enfocar la seva investigació. Serà suficient amb el fet que el docent recopili tres o quatre fotocòpies de notícies aparegudes a la premsa —millor si es tracta de premsa local— que presentin el tema.
3. Cada grup decideix a l'aula qui es podria entrevistar que pogués ser interessant pel tema triat: afectats, testimonis, persones interessades, ciutadans o ciutadanes en general... També es planteja com es podria tenir accés a aquestes i altres persones⁷.
4. Presentació del material que s'ha d'emprar, bàsicament una enregistradora de so⁸, i com s'ha d'utilitzar. Per si de cas, cal portar-ne una a l'aula per il·lustrar el funcionament. També se'ls explica el protocol de l'entrevista al carrer: presentar-se, explicar al ciutadà o a la ciutadana què s'està fent i demanar la seva col·laboració.
5. Cada grup (o alumne o alumna) prepara un seguit de preguntes prèvies a les persones a qui se'ls ha acudit o assignat que han d'entrevistar, seguint els fulls de treball. També es demana que cerquin, demanin o comparteixin enregistradores digitals.
6. A la **segona sessió**, es repassa entre tots i totes el contingut de les preguntes que pensen fer (el full de treball). També s'ensenya el funcionament de l'enregistradora i el micròfon. L'alumnat fa pràctiques de com funciona i de com es tria un tall, tal com haurà de fer en el seu moment.
7. Es deixa un cert temps perquè els nois i les noies pel seu compte i en el seu temps de lleure s'apropin a les persones indicades i facin l'entrevista. A l'enregistrament s'ha d'escoltar no només la veu de la persona entrevistada sinó també la seva pròpia veu. Després, han de preparar una petita presentació de la persona que han triat, la qual han d'observar amb precisió i descriure-la. Els fulls de treball estan preparats per a fer tres entrevistes, però per a fer l'exposició han de referir-se només a una de les tres, la que prefereixin. L'entrevista pot incloure també fer una fotografia a la persona entrevistada.
8. A la **tercera sessió**, un cop tots hagin fet l'entrevista i lliurat el full de respostes així com l'arxiu de so, es produeix l'enregistrament del treball final a l'aula. De

7. Algunes de les persones triades per ser entrevistades poden ser càrrecs municipals o de determinades empreses, per exemple. En aquest cas, l'entrevista implicarà una trucada prèvia, però convé no descartar aquest tipus d'entrevista perquè pot enriquir molt el treball.

8. Caldria triar el material més senzill i accessible. Seria possible utilitzar els reproductors mp3 i els mòbils amb targeta de memòria.

forma ja més formal i preparada i davant del micròfon, cada alumne o alumna farà a classe una petita descripció de l'entrevista seleccionada: la persona que va entrevistar, què li va dir i les reaccions que tant ell com la persona van tenir, segons el full d'observacions. Per preparar-la, pot fer servir el tercer full de material adjunt. Després, el grup escoltarà el tall triat. L'activitat, en aquest primer tram, acaba quan tothom a l'aula ha fet la seva exposició. No cal dir-ho, les exposicions també s'han d'enregistrar.

Material

- Enregistradora digital i micròfon
- Fulls de preguntes, respostes i de selecció de tall (adjunts)
- Dossier de premsa (notícies relacionades)
- Sistema d'emissió de so a l'aula

Cronograma

SESSIONS	1a sessió	2a sessió		3a sessió
Activitats	1-5	6-7	Entrevistes	8

Una variació del mateix esquema didàctic:

Els amics i l'entorn familiar
Una variant interessant d'aquesta activitat seria fer les entrevistes al voltant del propi grup d'amics o la família sobre alguna qüestió oberta i polèmica. Cada alumne o alumna, llavors, entrevistaria no gent desconeguda del carrer sinó els seus familiars sobre el tema en qüestió. Es perd la vessant de comprendre l'entorn social però permet que les entrevistes siguin més complexes, més llargues i de retruc s'afavoreix el diàleg familiar.

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat a classe i les declaracions triades pels alumnes es pot elaborar a continuació **un CD** que contingui els relats i, també, les fotografies realitzades a l'aula durant les exposicions així com les fotografies d'algunes persones entrevistades. També es pot penjar el material audiovisual (fotogràfic i gravat en vídeo) a internet.
2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. També es pot fer un programa radiofònic via XTEC Ràdio.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar el CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so i amb el programari adient, com ara l'Audacity o el Pinnacle Studios
- Guió
- Selecció de músiques

FULLS DE TREBALL 1 Activitat 4

UNA ENTREVISTA AL CARRER
1r: Idees. Amb qui puc parlar sobre el meu tema?
• • • • • • • • • • •

2n: Elaboració de les preguntes
A qui haig de preguntar?
Per què pot opinar aquesta persona sobre el tema?
Relació de preguntes que li puc fer.
• • • • • • •

3r: Respostes (Primera entrevista)
Nom:
Lloc:
Descripció de la persona:
Respostes (enregistrades o no)
1
2
3
4
5
6
7

3r: Respostes (Segona entrevista)
Nom:
Lloc:
Descripció de la persona:
Respostes (enregistrades o no)
1
2
3
4
5
6
7

3r: Respostes (Tercera entrevista)
Nom:
Lloc:
Descripció de la persona:
Respostes (enregistrades o no)
1
2
3
4
5
6
7

4t: Prepara l'exposició.

**Pren algunes notes sobre les entrevistes que vas fer.
Recorda, però, que després, a l'aula, no podràs llegir-les,
sinó explicar-te fent-les servir de guió.**

Per què has triat aquesta entrevista?

Descripció de la situació en què vas fer l'entrevista.

Descripció de quina va ser l'actitud de la persona en respondre't.

I tu com et vas sentir fent aquesta entrevista?

Estaves d'acord amb la persona entrevistada? Li vas dir la teva opinió?

Et va costar no polemitzar amb la persona entrevistada?

I la resta d'entrevistes, com et van anar? Igual que aquesta? Pitjor? Per què?

Afegeix el que vulguis com a conclusió.

5. El mural de les paraules

Descripció

Elaboració d'un *mural sonor*, una presentació general del grup en què, com un trencaclosques d'individualitats, cada noi o noia descriurà com veu un determinat company o una determinada companya. Per fer-ho organitzem el grup classe per parelles. Primer cadascú ha de pensar i decidir què sap i què li cal i vol saber del company o de la companya que té al davant per decidir què li ha de preguntar. S'hauria d'intentar que les parelles estiguin formades per companys i companyes que no mantinguin una relació molt propera. Per donar suport a la reflexió, s'utilitza el joc de cartes *Una vida*. Després cada parella es fa mútuament una petita entrevista de cinc o deu minuts segons un guió previ.

Un cop estiguin les entrevistes fetes i enregistrades, cada noi o noia prepararà una petita presentació de com és el seu company o la seva companya, que s'enregistrarà a l'aula. El compendi de totes les entrevistes, amb la dissonància del que cadascú triarà del seu company o de la seva companya farà una mena de mural amb la *foto sonora* de cadascú amb la informació extreta de l'entrevista. Per últim, s'escolta el resultat final. El mural del grup, no cal dir-ho, es pot completar amb les fotografies de cada entrevista o de cada noi o noia.

- Duració: 3 sessions de 50'
- Edats: totes

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat. El programa radiofònic es pot elaborar via XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part de la pràctica serà de 2/3 sessions més de 50'
- Edats: totes

Objectius

- Afavorir el coneixement de la resta de companys i companyes, especialment dels o de les que resultin menys coneguts o conegudes a cada alumne o alumna
- Potenciar la improvisació oral
- Augmentar la cohesió del grup amb l'elaboració d'un material integrador de tots
- Utilitzar l'entrevista com a forma de coneixement social

Proposta d'activitats

1. A l'inici de la **primera sessió**, es divideix la classe en parelles seguint el criteri de poca coneixença prèvia. En tres minuts, abans de començar a parlar, els alumnes han d'apuntar coses que no sàpiguen del o de la companya a qui els ha tocat entrevistar (vegeu els fulls de treball corresponents).
2. Quan les preguntes s'han escrit, es fan per ordre, primer una i després l'altra. Cal apuntar les respostes. No cal enregistrar aquesta petita entrevista.
3. En una **segona sessió**, amb aquest coneixement previ i les sensacions que la conversa ha deixat, cada alumne o alumna ha d'elaborar un qüestionari més complet i profund sobre el seu *partenaire*. Per ajudar a fer-lo, s'ha d'utilitzar el plec de cartes *Una vida*, que ha de rodar a l'aula per tal d'elaborar les preguntes definitives.
4. L'elaboració de les preguntes d'una entrevista no és fàcil ni senzill. Vénen al cap moltes preguntes mal formulades que s'han de pensar per tal de fer preguntes senzilles però raonables, interessants i que resultin informatives. Per tant, durant aquesta sessió es reparteixen totes les cartes, que han d'inspirar l'alumnat. Seguint aquesta roda, als pocs segons de repartir la primera carta, l'alumnat ha llegit el text i ha decidit incorporar-lo o no al seu propi qüestionari. No ho ha de fer si ja coneix aquesta informació del seu company o de la seva companya. Quan el docent ho indiqui, no més enllà de trenta segons, l'alumne o alumna passa la carta al company o a la companya del seu costat i en rep una altra trenta segons més tard.
5. Com a conseqüència, cada noi o noia té tot un seguit d'idees que ha d'elaborar i millorar a casa. Es tracta de cercar les quinze millors preguntes, les quinze —i només quinze— que més li interessin.
6. A partir d'aquest moment, les parelles establertes han de trobar un moment per entrevistar-se mútuament en un lloc de condicions idònies d'enregistrament, amb micròfon i gravadora. L'enregistrament final de l'entrevista no pot passar

de cinc minuts. No cal dir que ells poden parlar tant com vulguin, i que de tota entrevista apareix una conversa, però l'enregistrament s'ha de reduir als cinc minuts reclamats.

7. Els enregistraments es lliuren al docent, que haurà de comprovar el to de l'entrevista, que se cenyeixin al full de treball preparat i que no hi hagi cap element estrany a l'enregistrament.
8. En una **tercera sessió**, el grup escolta i comenta una per una totes les entrevistes, reduïdes als cinc minuts triats. Segons la quantitat d'alumnes del grup i les intervencions i comentaris que es facin després de cada emissió, aquesta activitat pot demanar una **quarta sessió**.
9. Com s'ha fet en altres pràctiques, es pot demanar a algun alumne o alumna fer fotografies per incidir en la importància del moment i que es poden incloure després, si es vol editar un CD amb tot el material enregistrat.

Material

- Enregistradora digital i micròfon
- Full de treball (preguntes i respostes prèvies, i preguntes definitives)
- Joc de cartes *Una vida*
- Sistema d'emissió de so a l'aula
- Càmera fotogràfica digital o de vídeo digital (opcional)

Cronograma

SESSIONS	1a sessió	2a sessió	Entrevistes	Revisió	3a i 4a
Activitats	1-2	3-4-5	5-6	7	8-9

Altres possibilitats

La festa d'aniversari

En un sentit diferent però amb una metodologia de grup molt semblant es pot organitzar una festa d'aniversari amb un seguit de petit canvis en aquesta activitat. Es tracta que els nois i les noies dediquin la mateixa activitat a parlar per parelles del company o la companya que fa anys. No cal que l'entrevistin. Serà suficient amb el fet que expliquin davant del micròfon durant una estona curta el que més els agrada de la persona. La compilació de totes les declaracions fetes pot servir com a regal col·lectiu i senzill.

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb totes les entrevistes enregistrades es pot elaborar a continuació un CD que contingui els relats i, també, les fotografies realitzades a l'aula o les gravacions audiovisuals. Aquest material es pot penjar a internet.
2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar un programa de ràdio amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. Amb els dos casos caldrà fer un guió previ per preparar les entradetes, les músiques i altres elements complementaris. També es pot fer un programa radiofònic via XTEC Ràdio.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar el CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so i amb el programari adient, com ara l'Audacity o el Pinnacle Studios
- Selecció de músiques
- Guió

FULLS DE TREBALL 1 Activitat 5

AMB QUI PARLO?
1r: En tres minuts, prepara un llistat de coses que no sàpigués del teu company o la teva companya. Ha de ser molt ràpid. Has de mirar de pensar què no saps d'ell o d'ella i què t'agradaria saber, és clar, sense plantejar qüestions ofensives.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

2n: Ara apunta breument les respostes.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

QUÈ PUC PREGUNTAR QUE SIGUI INTERESSANT DE DEBÒ?

3r: Després de fer la roda amb les cartes, escriu ara amb tota cura les quinze preguntes que et semblin més interessants per a fer l'entrevista enregistrada del teu company o de la teva companya. Recorda les quinze més interessants. Només s'han d'enregistrar aquestes preguntes i respostes, cap més.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

6. Preparar la visita

Descripció

Una sortida de grup és una ocasió immillorable de practicar les qualitats educatives de l'entrevista. Com que normalment allà on es faci la visita sempre trobarem un encarregat de presentar-nos el lloc, aquesta mateixa persona s'encarregarà amb tot plaer de respondre les preguntes que el grup, per un cop, no improvisarà allà mateix sinó que portarà preparades. Es tracta, doncs, de posar-li el micròfon al davant quan demani a tothom si tenen alguna pregunta, simulant una roda de premsa.

En aquest cas, el treball a desenvolupar a l'aula tindrà a veure sobretot amb la producció de l'entrevista, amb la seva preparació i el repartiment de papers.

L'exemple que proposem és la visita programada que ofereix a les escoles l'entitat Transports Metropolitans de Barcelona. Però es tracta només d'un exemple que amb un petit seguit de modificacions es pot adaptar a qualsevol visita que tingui previst el grup classe, que esdevé d'aquesta manera un equip de periodistes que fa una mena de roda de premsa.

- Durada: Tres sessions de 50 ' (a part de la pròpia visita)
- Edats: totes

Activitats complementàries

Elaboració del guió per fer un CD o bé un programa de ràdio.

- Durada aproximada de l'ampliació: 2/3 sessions més
- Edats: totes

Objectius

- Afavorir el treball coordinat del grup en assolir un objectiu comú
- Optimitzar els resultats pedagògics d'una sortida cultural o recreativa
- Estimular l'observació i el sentit crític, així com la capacitat de preguntar, expressar-se i intervenir en públic

Proposta d'activitats

1. En una **primera sessió** es tracta de presentar el lloc que s'ha de visitar i repartir la feina entre l'alumnat. Per fer-ho caldrà preparar un cert material sobre la visita. Normalment les entitats preparen un seguit d'informacions per als docents i els centres educatius que es poden aprofitar com a presentació, però d'altres, no. Quan aquest material no serveixi, es pot recórrer a internet, a la pàgina oficial de l'entitat.
2. També es pot afegir per reforçar la informació un petit dossier de premsa sobre el tema central de la visita amb les notícies recents publicades a la premsa que tinguin a veure amb el lloc a visitar (fraud al transport públic, evolució del nombre de passatgers, noves línies, barris sense connexió al metro, etc).
3. Per organitzar la recerca d'informació prèvia a la visita, podem dividir el grup classe en diferents grups perquè es concentrin en un aspecte determinat de l'entitat:
 - a. Història dels Transports Metropolitans de Barcelona
 - b. Funcionament del transport urbà: què es fa, en concret?
 - c. Qui hi treballa, quines són les seves funcions?
 - d. Quins són els usuaris?
 - e. ...
4. Els alumnes preparen algunes preguntes inicials, segons el material de què disposin en aquesta primera sessió i la seva inspiració del moment.
5. Com a altres activitats, es pot fer un seguit de fotografies que mostrin la feina que s'està fent, a més de la pròpia de la visita, després, per tal d'incloure-ho en un CD.
6. Ara bé, l'elaboració de les preguntes implica una preparació prèvia més exhaustiva. Amb llibres, mitjans de comunicació o a través d'internet, els alumnes busquen què poden saber abans de fer la visita. Aquesta feina es pot fer a casa, a la biblioteca o a classe, depenent de les característiques de la recerca.
7. Quan la visita sigui a entitats que ofereixin serveis on impliquin tots els ciutadans i ciutadanes (Aigües de Barcelona, Parlament de Catalunya, etcètera) els alumnes que s'encarreguin dels usuaris i usuàries poden preguntar a casa què en pensen i fer seus els dubtes, comentaris o suggeriments que els ofereixin a casa.

8. La **segona sessió** seria recomanable fer-la el dia abans de la visita. S'ha d'establir a l'aula una presentació i/o selecció de les preguntes que es faran en el moment oportú. Un cop cada grup ha presentat les seves i s'han descartat les que no tenen interès i les repetides, cal redactar amb cura les preguntes que es faran en un full de treball personal, un per cada alumne o alumna (vegeu material).
9. Durant **la visita**, cal que els/les alumnes compreguin que s'ho han de mirar tot amb l'interès especial d'un periodista, és a dir, d'algú que després ha d'explicar què ha vist i per què és important el que ha vist. Cal animar-los que mirin, es concentrin i es fixin en tot allò que els cridi l'atenció per afegir preguntes noves a les que es porten preparades.
10. També durant la visita un o dos alumnes s'encarreguen de fer les fotografies pertinents.
11. En un determinat moment, la persona que presenta l'entitat demanarà als alumnes de fer les preguntes que vulguin⁹. En aquest moment és quan apareixerà un micròfon i es faran les preguntes pensades per endavant, de forma que els coneixements aconseguits en aquesta *roda de premsa* seran molt més amplis que si les preguntes fossin les improvisades en el moment.
12. En aquestes preguntes preparades s'han d'afegir les que de forma espontània se li puguin fer a aquesta persona, sempre amb la precaució de no repetir-ne cap¹⁰.
13. En una **tercera sessió**, s'escolta el resultat de l'enregistrament i es repassen els comentaris del portaveu de l'entitat.
14. Què més hauríem pogut demanar?

Material

- Material de presentació de l'entitat (dossier de premsa)
- Una enregistradora digital i un micròfon de taula
- Full de preguntes individuals
- Dues càmeres fotogràfiques digitals o de vídeo digital
- Equip per escoltar a classe el resultat

9. Convé que el docent parli prèviament amb la persona indicada per avisar-la de l'activitat que implica la visita, així com que s'enregistraran les seves respostes com a part d'una activitat didàctica. A més, cal assegurar-se que les preguntes es poden fer en un lloc sense sorolls que permeti l'enregistrament de les respostes.

10. Convindria enregistrar també les preguntes.

Cronograma

SESSIONS	1a sessió	Més informació	2a sessió	Visita	3a sessió
Activitats	1-5	6-7	8	9-12	13-14

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat es pot elaborar a continuació **un CD** que mostri la informació rebuda i els continguts apresos durant la visita. Seria interessant unir preguntes i respostes (en principi enregistrades) per tal d'augmentar la sensació de treball individual i, també, les fotografies realitzades durant la visita i la preparació d'aquesta. Com a altres activitats, també es pot fer una còpia d'aquest CD final per a cada alumne o alumna, de forma que tots tinguin un record físic de la visita on apareguin ells mateixos o elles mateixes. El material, a més, es pot penjar a internet.
2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. En tots dos casos caldrà fer un guió previ per preparar les entradetes, les músiques i altres elements complementaris. Fins i tot, el programa es podria emetre dins de la programació de l'emissora, una opció que agradaria d'allò més als propis alumnes, que s'escoltarien per la ràdio. També es pot tenir en compte l'opció de fer el programa radiofònic via XTEC Ràdio.

FULL DE TREBALL 1 Activitat 6

LES PRIMERES IDEES SOBRE LA VISITA
Lloc:
Dia:
Tema o aspecte de la visita que tracta el teu grup:
1r: Què saps dels llocs que visitareu?
• • • • • • • •

2n: Per què creus que pot ser interessant?

-
-
-
-
-
-
-

3r: Què creus que podries preguntar que ara no saps?

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

FULL DE TREBALL 2. Activitat 6

ULLS OBERTS, ORELLES PARADES
Nom:
Lloc:
Dia:
Tema o aspecte de la visita que tracta el teu grup:
1r: Quines preguntes has de fer quan arribi el moment?
2n: Apunta en aquest espai aquelles coses que et cridin l'atenció durant la visita.

3r: Improvisa alguna pregunta més.

**4t: Apunta ara les respostes que han rebut
les preguntes que has fet.**

Resposta 1:

Resposta 2:

Resposta 3:

Resposta 4:

7 . El company nouvingut o la companya nouvinguda

Descripció

Aquesta activitat està dissenyada com una cerimònia d'acollida a una persona que s'incorpora a l'aula un cop començat el curs. Ara bé, com que està basat en una entrevista biogràfica té l'inconvenient que el nou company o la nova companya ha d'entendre l'idioma per poder respondre a les preguntes del seu company o la seva companya. En cas que aquest o aquesta no parli l'idioma per comunicar-se per si mateix o mateixa, es pot cercar un altre noi o una altra noia que estudiï al mateix centre docent i que sigui del mateix lloc d'origen per fer de traductor o traductora a l'entrevista.

Com ja passava a l'activitat 1, aquesta es basa en un seguit de fotografies que l'alumne o alumna pugui portar de casa i que tinguin un especial significat per a ell o ella. En aquest cas, s'utilitza el joc de cartes *Una fotografia* per organitzar l'entrevista, més o menys adaptades a les que trïi per presentar-se als alumnes.

Si el company nouvingut o la companya nouvinguda no disposés de les fotografies o d'un objecte, o bé s'estimés més no portar res a l'aula, l'activitat pot funcionar igual si es fa servir el joc de cartes *Una vida*.

Com que tota l'activitat se centra en una única entrevista al nou company o a la nova companya, s'ha d'aprofitar per fer-la amb una certa profunditat. Les preguntes, a més de les provocades per les fotografies, han de permetre que l'entrevistat o l'entrevistada pugui també preguntar qualsevol aspecte que li cridi l'atenció.

- Durada: 1 o 2 sessions de 50' (dependrà de si es fa o no la recerca d'informació prèvia)
- Edats: totes

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat durant les entrevistes via XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part serà de la pràctica 2/3 sessions de 50'
- Edats: totes

Objectius

- Afavorir el coneixement de la persona que s'integra al grup
- Facilitar la nova integració
- Remarcar els punts de coincidència entre l'alumnat
- Entendre i reflexionar sobre la immigració
- Augmentar els coneixements sobre la immigració

Proposta d'activitats

1. Aprofitant que en un determinat moment es presenta el nou company nouvingut o la nova companya nouvinguda, es demana a l'alumnat que cerqui una mica d'informació sobre el seu lloc d'origen i es reparteix el full de treball per tal que pensin en alguna pregunta sobre el seu lloc d'origen.
2. En **la primera sessió**, es fan les preguntes preparades segons els fulls de treball i també segons el joc de cartes (*Una fotografia* o *Una vida*, segons el cas). S'enregistren preguntes i respostes.
3. Ara bé, abans de fer la primera pregunta, cada noi o noia fa una petita presentació d'ell mateix o ella mateixa: com es diu, on viu, què li agrada fer... que prèviament ha preparat. Seran suficients trenta segons per a cada alumne o alumna per tal que el coneixement sigui mutu.
4. De la mateixa manera, tot i que la persona nouvinguda és l'entrevistada, resulta interessant que ella mateixa faci les preguntes que se li acudeixin per tal de trobar respostes als dubtes que pugui tenir i per aconseguir un cert diàleg entre companys i companyes.
5. A **la segona sessió**, i ja amb el company nouvingut o companya nouvinguda en el seu lloc habitual a l'aula, s'escolta l'enregistrament de les seves respostes i s'obre un segon cicle de preguntes i respostes, ara creuats entre uns i altres, de forma que es plantegi una conversa. No cal enregistrar aquesta segona conversa informal.

Material

- Una enregistradora digital i un micròfon
- Sistema d'emissió de so a l'aula
- Jocs de cartes *Una fotografia* o *Una vida*
- Full de treball

Cronograma

SESSIONS	Preparació	1a sessió		2a sessió
Activitats		1-4	Informació	5

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat es pot elaborar a continuació un CD que reculli les presentacions que ha fet l'alumnat de si mateix. Per fer-ho caldrà col·locar cada presentació dins d'una carpeta amb el nom de cada company o companya. En aquesta carpeta, a més, hi podem inserir alhora una foto de cada company o companya. En aquest cas, l'elaboració del CD té l'avantatge afegit de constituir un regal per al nou company o nova companya. Si es fa amb aquest propòsit, hauria d'incloure les petites presentacions que han fet els seus companys i les seves companyes abans de fer la primera pregunta.
2. En **un programa de ràdio** es podria reproduir l'entrevista que se li ha fet al company o companya, ara de forma més organitzada i formal, com si hagués de ser emesa. Per a fer el guió caldria trobar unes músiques adequades i informació de context del lloc d'origen. Els companys podrien elaborar frases informatives sobre la forma com ha arribat el company o la companya a l'escola.

FULL DE TREBALL 1 Activitat 7

UN/UNA MÉS A CLASSE
Com es diu?
De quin país ha vingut?
Quant temps fa que és a la ciutat?
Havia estudiat abans a Catalunya?
Amb quins parents viu?
Com es diu la regió on vivia en el seu país d'origen?
Parla castellà o català?
Si no parlés cap dels dos idiomes, podries comunicar-t'hi en anglès?
Com es diu el poble o ciutat on vivia?
Què li puc explicar de mi mateix o mateixa?

1r: Què m'agradaria saber d'ell/a?

**Redacta algunes preguntes que t'agradaria
fer-li al teu nou company o nova companya.**

**2n: Busca a internet o en una enciclopèdia informació
sobre el lloc d'origen. Intenta fer una fotocòpia
d'informació de la regió d'on prové.**

8 . Un joc de rols

Descripció

Aquesta activitat es basa en la imaginació i en la capacitat que poden desenvolupar determinats alumnes per representar un paper prèviament preparat davant dels seus companys i les seves companyes.

Si es trobés aquesta mena de persones voluntàries capaces de posar-se durant uns minuts en la pell de determinats personatges, se les podria entrevistar. D'aquesta forma la resta de companys i companyes podria parlar amb personatges històrics ja desapareguts (Napoleó Bonaparte, Martin Luther King, Pablo Picasso), o d'altres que seria difícil que acceptessin una entrevista realitzada en una escola (Joan Carles I, Ronaldinho o Benet XVI), i fins i tot de personatges fruit de la imaginació d'un escriptor (Harry Potter, Dràcula o Madame Bovary). També es podria entrevistar personatges que només existeixen a la televisió, com Bart Simpson, posem per cas, o bé herois del cinema. No hi ha límits més enllà de l'entusiasme dels mateixos alumnes per aquesta mena de pràctica de rols. Per això, la primera part de l'activitat té com a objectiu motivar-los.

No cal dir que l'activitat pot ser especialment didàctica i creativa, quasi bé una mena de carnestoltes en què uns quants alumnes porten a l'aula el rol que volen assumir per a respondre les preguntes dels seus companys i les seves companyes. Com a altres activitats, es pot utilitzar el joc de cartes *Una vida*, si bé ara com un complement. Cada tipus de personatge implicarà una feina prèvia de recerca d'informació.

- Duració: 3/4 sessions de 50'
- Edats: totes

Activitats complementàries

Un cop enregistrada la representació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat via XTEC Ràdio.

Objectius

- Impulsar la creativitat i la capacitat d'emular un personatge que s'interpreta davant la classe
- Potenciar la capacitat de posar-se en el lloc d'una persona en situacions complexes (explicar una vida)
- Augmentar la capacitat d'expressar oralment un rol assajat i assumit davant dels companys i les companyes
- Propiciar la reproducció mental de situacions històriques, socials i personals alienes a l'experiència dels alumnes
- Impulsar a la recerca d'informació sobre temes d'interès per a l'alumnat, que desenvolupa d'aquesta manera la iniciativa personal

Proposta d'activitats

1. A la **primera sessió** s'explica la mecànica de l'activitat i s'indica a l'alumnat que es reuneixin per grups de màxim quatre o cinc per tal de posar-se d'acord sobre el personatge que volen representar (vegeu full de treball).
2. Ho discutiran una estona després que cada membre del grup en proposi un (i només un). La decisió ha de ser possibilista i assenyada. No serveix qualsevol elecció. Han de triar un personatge de qui tinguin força coneixements per poder posar-se a la seva pell, encara que sigui uns minuts. No hem d'oblidar que els companys i les companyes els faran preguntes.
3. L'activitat, si es vol, es pot il·lustrar amb fotografies que facin dos o tres alumnes per tal d'afegir-les al resultat final.
4. Quan han decidit quins personatges voldrien representar, se n'ha de seleccionar només un. Una manera de decidir entre les propostes de cadascú serà demostrar un cert coneixement previ (vegeu els fulls de treball corresponents). Per tant, el docent els deixa cinc cartes del joc *Una vida* a cada grup a veure si són capaços de respondre-les.
5. Ara ja poden triar. A banda del seu entusiasme, el personatge escollit serà la personalitat que assumiran entre tots per tal d'enfrontar-se a una posterior roda de preguntes.
6. Un cop han decidit qui volen —i poden— ser, s'elabora el llistat de personatges triats pels diferents grups formats a l'aula i s'explica que a la següent sessió es dedicarà a preparar la informació necessària. Hauran de portar a l'aula tot el material que creguin necessari i que han de cercar pel seu compte.

7. La sessió acaba amb l'elaboració d'una llista de material que pensen portar. A partir d'ara serà feina de cada grup recopilar pel seu compte informació sobre el personatge en qüestió. La poden trobar allà on vulguin, segons els propis mitjans, però el conjunt de la informació que ofereixin ha de ser coherent, versemblant i pràctica.
8. En **una segona sessió**, i reunits de nou en grup, els alumnes ensenyen als companys i les companyes què han portat: llibres, informació aconseguida a internet, etcètera. Tota la sessió es dedica a la depuració de la informació disponible. Un altre cop, el joc de cartes *Una vida* pot ser una bona guia perquè preparin la informació adient.
9. D'alguna manera han de compartir la informació, aquells trets del seu personatge que han de memoritzar. Un secretari o secretària del grup ha d'escriure els continguts fonamentals de la biografia de cada personatge, si més no aquelles informacions que coneguin el mateix dia per a no oblidar-la.
10. En una **tercera (i/o quarta sessió)** comencen les entrevistes¹¹. No cal descartar la possibilitat que els alumnes portin disfresses i determinats vestits que representaran la personalitat que assumeixen durant l'entrevista.
11. Amb certa formalitat, el grup surt i compareix davant els companys i les companyes, ara ja tots amb el micròfon davant. El docent reparteix el joc de la roda de cartes *Una vida*, sense esperar en aquest cas una declaració prèvia. Cada alumne o alumna va preguntant i els que són entrevistats o entrevistades responen¹² segons les dades que han aconseguit trobar del seu personatge.
12. S'enregistra la roda de preguntes amb una enregistradora, es fan les fotos oportunes o la gravació en vídeo. Si es considera que l'activitat ha estat profitosa i es vol recuperar els millors moments, després de confegir un CD (vegeu activitats complementàries) es pot escoltar a l'aula, a més de discutir què haurien de fer per trobar més informació sobre el seu personatge.

Material

- Una enregistradora digital i dos micròfons, un per a la persona entrevistada (amb micròfon de peu) i un altre per a les preguntes

11. Si no s'hi vol dedicar gaire temps, es poden seleccionar les dues o tres entrevistes que tinguin més interès per tal de poder fer-les amb més profunditat. Cada quatre alumnes fan una entrevista, el més normal és que es trigui més d'una sessió a fer-les totes.

12. No sempre hi haurà respostes possibles en el cas de personatges inventats; fins i tot en el cas de personatges històrics, determinades preguntes no les portaran preparades. Cal constatar que allò que no es coneix també resulta interessant per a la pràctica.

- Full de treball
- Joc de cartes *Una vida*
- Sistema d'emissió de so a l'aula
- Càmera digital de fotos o de vídeo digital

Cronograma

SESSIONS	1a sessió	Informació	2a sessió	3a-4a sessió
Activitats	Punts 1-6	Punt 7	Punts 8-9	Punts 10-12

La vessant històrica d'aquesta activitat

L'activitat es pot adaptar a l'estudi de qualsevol personatge històric que interessi a un docent per a preparar, per exemple, el coneixement d'una determinada època històrica. Tot i que podria resultar tan engrescadora i divertida com l'activitat de rols, no es podria començar triant qui vol ser cadascú. El docent hauria d'assignar els papers que interessin als alumnes capaços de portar a terme la representació dels personatges històrics triats.

En aquest cas, s'hauria d'organitzar de forma més sistemàtica la recerca d'informació sobre els personatges i dedicar-hi més temps. Si es triés un personatge històric, per exemple, dos o tres alumnes podrien representar diferents aspectes de Sòcrates: el pensador, la persona (biografia) i el ciutadà. O, en el cas de Napoleó, en el militar, l'estadista, polític i l'home fracassat.

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat a classe, preguntes i respostes, les declaracions triades pels alumnes es pot elaborar a continuació **un CD** que contingui els relats i, també, les fotografies realitzades a l'aula durant les exposicions (fins i tot les pròpies fotografies de les quals s'ha parlat). Aquesta possibilitat resulta especialment interessant si han fet la narració de la seva fotografia tots o molts dels alumnes del grup. Finalment també es pot fer una còpia d'aquest CD

final per a cada alumne o alumna, de forma que tots tinguin un record físic de l'activitat. A més, es pot penjar el material a internet.

2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal. Es tracta d'editar el material enregistrat. En els dos casos caldrà fer un guió previ per preparar les entradetes, les músiques i altres elements complementaris. Fins i tot, el programa es podria emetre dins de la programació de l'emissora, una opció que agradaria d'allò més als propis alumnes, que s'escoltarien per la ràdio. A més, el programa radiofònic es pot orientar via XTEC Ràdio.

FULL DE TREBALL 1 Activitat 8

ELS POSSIBLES PERSONATGES
1r: Escriviu en aquesta llista els personatges que us agradaria representar en l'entrevista. Cada membre del grup pot triar com a màxim un personatge. Pensa que l'has de conèixer bé per poder respondre les preguntes que et faran.
1 2 3 4

QUI PUC SER?
2n: Amb l'ajut d'unes quantes preguntes (cinc o sis) extretes del joc de cartes <i>Una vida</i>, intenteu esbrinar què i quant sabeu dels personatges que heu triat.
Primer personatge:
Respostes: 1 2 3 4 5 6

Segon personatge:

Respostes:

1

2

3

4

5

6

Tercer personatge:

Respostes:

1

2

3

4

5

6

Quart personatge:

Respostes:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

3r: La conclusió

I ara, que ja teniu una idea sobre qui és el personatge de qui sabeu més coses, es tracta de decidir quin personatge representareu entre tots.

9 . El país on vivim

Descripció

Es tracta d'organitzar un seguit d'entrevistes i petites investigacions per tal de conèixer en profunditat el centre docent. Per tant, el grup aula es divideix en grups de tres o quatre alumnes i cada grup prepararà una entrevista a una persona del centre. Convé, per tant, que el conjunt d'entrevistes representin tot el ventall d'activitats que es porten a terme (direcció, professorat, personal administratiu i de suport, AMPA, activitats extraescolars, menjador, fins i tot, algun responsable del centre que pertanyi a l'administració al barri, al districte o al poble).

Cada grup haurà de fer un seguit de preguntes a la persona que li pertoqui. Per tant, primer hauran de conèixer una mica la seva funció i responsabilitat, de forma que hauran d'investigar què fan, per què, a on i quines són les seves responsabilitats. Un cop realitzat aquest treball de camp, s'elaboren les preguntes i, si és possible, es convida la persona que vingui a l'aula.

Una entrevista d'aquesta mena pot durar 10 o 15 minuts. El grup reduït entrevista la persona convidada des del punt de vista de la seva feina. La resta d'alumnes també poden fer preguntes complementàries sobre la persona (joc de cartes *Una vida*). L'entrevista s'enregistra i es poden fer fotografies o gravar en vídeo.

- Durada: 2 sessions de 50' per a l'organització, a més de les entrevistes a l'aula que poden durar entre 3 i 4 sessions depenent del temps que es dediqui a cada entrevista.
- Edats: totes¹³

Activitats complementàries

A continuació es pot elaborar un CD, penjar el material a internet o bé fer un programa de ràdio amb el material enregistrat que presenti el centre amb els ulls d'un grup classe determinat via XTEC Ràdio.

- La durada d'aquesta segona part serà de la pràctica 2/3 sessions més de 50'
- Edats: totes

13. L'activitat sembla especialment interessant per als alumnes del grup de 1r d'ESO ja que han d'afrontar un canvi de centre escolar i l'activitat pot afavorir que coneguin millor l'institut on han començat a estudiar.

Objectius

- Afavorir el coneixement tant del centre docent com de la seva complexitat, així com de les persones que en tenen cura
- Estimular la sensació de pertànyer a un entorn propi amb què els alumnes no els costi identificar-se
- Prevenir conflictes i situacions tenses gràcies al coneixement per part de l'alumnat dels recursos docents i humans del centre
- Estimular l'observació i el sentit crític, així com la capacitat de preguntar, expressar-se i intervenir en públic
- Potenciar la participació de l'alumnat a la comunitat educativa

Proposta d'activitats

A l'inici de la **primera sessió**, es divideix el grup aula en equips i s'assigna a cadascun un tema determinat en què es divideix l'estudi del centre¹⁴:

- a. Direcció col·legiada
 - b. Docents
 - c. Personal administratiu
 - d. Menjador
 - e. Neteja, serveis i manteniment
 - f. Activitats extraescolars
 - g. Professionals de suport i assessoria
 - h. Gestió (ajuntament, comarca, barri o districte)
 - i. AMPA
 - j. ...
1. Aquests alumnes intenten establir quines poden ser les funcions de la secció que els ha tocat. Es tracta que facin servir els seus coneixements previs i l'experiència personal (vegeu els full de treball), com funciona, qui en forma part d'aquesta secció, etc. També entre ells o elles decideixen quan i de quina manera es posaran en contacte amb les persones que fan aquestes funcions.
 2. A banda, s'estableix un calendari d'entrevistes a l'aula, i es considera que a cada sessió es poden entrevistar fins a tres persones.
 3. Durant uns quants dies, cada grup farà pel seu compte una visita exploratòria a la zona o zones implicades, intentant parlar amb les persones que hi treballen.

14. Si es considera que amb totes les àrees d'activitat del centre s'allargarà massa l'activitat es pot escurçar la llista i triar les que es considerin més interessants.

Es tracta que les coneguin, sàpiguen qui són i, a més, que intentin convidar-les un dia a una sessió a l'aula segons el calendari establert prèviament (que s'haurà d'ajustar segons les possibilitats de les persones convidades).

4. A **la segona sessió** es posa en comú què s'ha esbrinat de cada àrea triada en el centre docent. Cada grup explica a la resta de companys o companyes què han trobat durant la visita en la seva feina de periodistes: feina, funció, persones, etcètera. També qui i quan poden les persones convidades venir a fer l'entrevista. Es tanca el calendari i cada grup decideix quines deu preguntes farà.
5. En **tres sessions més**, el grup entrevistarà la persona de cada àrea del centre docent que hagi acceptat la invitació dels alumnes —confirmada en el seu moment per a l'equip docent.
6. Seran els membres de cada grup els qui facin l'entrevista, de nou enfront l'habitual micròfon. Abans també faran una petita presentació de la persona als seus companys i les seves companyes. S'enregistraran preguntes i respostes. Després de les preguntes professionals (referides a la feina de la persona convidada), es farà una ronda del joc de cartes *Una vida* per tal d'aprofundir en la realitat personal del convidat o convidada i perquè participin tots els alumnes en cada entrevista.
7. Tot i que l'activitat s'ha allargat molt, convindria que l'escolta posterior d'alguna de les entrevistes realitzades permetés afrontar els dubtes que els alumnes encara tinguessin.

Material

- Enregistradora digital i dos micròfons
- El joc de cartes *Una vida*
- Fulls de treballs (2)
- Sistema d'emissió de so a l'aula

Cronograma

SESSIONS	1a sessió		2a sessió	Entrevistes: 3a, 4a i 5a sessió
Activitats	1-2	3	4	5-7

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb el material enregistrat a les entrevistes, es pot editar un CD que presenti el centre segons les preguntes del alumnes. A més d'una eina educativa, pot ser un excel·lent regal per als pares en les reunions trimestrals, així com una forma de promoure el centre docent el dia de portes obertes.
2. L'enregistrament de les preguntes permet alhora plantejar-se elaborar un **programa de ràdio** amb la col·laboració, per exemple, d'una emissora municipal o via XTEC Ràdio. Ja sigui com un programa realitzat gràcies a la utilització d'una selecció de preguntes i respostes o bé fent una segona sèrie d'entrevistes en una emissora municipal, a la qual serien convidades les mateixes persones.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar els CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so i amb el programari adient com ara l'Audacity o el Pinnacle Studios
- Guió
- Selecció de músiques

FULL DE TREBALL 1 Activitat 9

QUI CONVIDEM?
1r: Decidiu entre el grup què sabeu de la feina i/o funció de l'àrea assignada.
Qui coneixem que faci aquesta feina? • • • • • • Què pensem que fa al centre? Amb qui més ho fa? • • • •

2n: Què no sé d'aquesta funció?

Feu una relació d'unes quantes preguntes que necessites fer per entendre una mica millor la seva funció. Després hauràs de preguntar com funciona el servei i què fer per presentar la persona als teus companys i les teves companyes.

3r: Prepara les preguntes a la persona convidada.

Gràcies a la visita que heu fet, ja coneixes una mica la feina que fa la persona convidada. També saps qui vindrà en concret a l'aula. Perquè els teus companys i les teves companyes compreguin més quina és la seva feina a l'escola, trieu entre tots els membres del grup les deu preguntes millors que se us acudeixin. Recorda que la missió que teniu és explicar, a través de les vostres preguntes, la funció d'aquesta persona i la seva importància. I que abans, algú de vosaltres ha de fer una mica de presentació de la vostra persona convidada. Es tracta d'una entrevista professional. Intenta fer preguntes senzilles i clares.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

10. Entendre un conflit

Descripció

L'entrevista és un mitjà per a conèixer algú també quan un conflicte ens separa d'aquesta persona. L'entrevista permet assumir la preocupació o les emocions dels companys i les companyes i pot apropar dues parts enfrontades dins del grup classe.

Amb aquest esperit, l'activitat promou l'alleujament de tensions. Es tracta de localitzar dos grups o persones que presenten símptomes de tensió dins la classe. La resta de companys i companyes *neutrals* prenen el paper d'entrevistadors i entrevistadores i fan un seguit de preguntes preparades prèviament a cadascú dels grups oposats. L'escolta posterior de l'enregistrament adquireix un valor molt estimable de reflexió, fins i tot de debat. Per tancar el cicle de l'activitat es torna a repetir l'entrevista als dos grups enfrontats, ara amb la intenció d'esbrinar quins dels malentesos o prejudicis s'han superat i quines són les possibles solucions. Resulta del tot determinant que les preguntes tinguin un caràcter pacificador. Per tant, s'han de redactar amb la intenció de no posar-se de part de ningú sinó de solucionar el problema. S'han de redactar amb molta cura.

Es poden alleujar amb aquesta pràctica manies personals, diferències d'aspecte i d'estil (tribus urbanes), prevenir hàbits perillosos (consum de drogues) o enfrontar-se a un conflicte determinat i clar que existeixi dins de l'aula, com la marginació d'algun noi o noia¹⁵.

- Durada: 3 sessions de 50'
- Edats: totes

15. Un esquema semblant també es podria aplicar amb alumnes de cursos de fora de l'aula, més grans o fins i tot amb determinades figures de l'autoritat rebutjades pels alumnes. En aquest cas, aquestes haurien de ser convidades a l'aula. També caldria adaptar una mica els passos de l'activitat.

Objectius

- Afavorir el diàleg i la convivència cívica entre companys i companyes
- Estimular la comunicació oral per mostrar els problemes, tractar-los i disminuir la tensió a l'aula
- Induir al coneixement i al respecte per a l'altre
- Potenciar la reflexió prèvia, la informació i la expressió organitzada
- Practicar el relat i l'expressió personal en moments de tensió emocional

Proposta d'activitats

1. En una **primera sessió**, quan s'ha detectat un enfrontament que es vol conèixer millor, es proposa al grup l'opció de clarificar les posicions de cada part implicada parlant-ne. Si les parts implicades es troben d'acord en fer-ho de forma constructiva, es pot iniciar la pràctica.
2. Per tant, el grup classe assumeix aquest conflicte com un tema que s'ha d'investigar, i en última instància com un conflicte en què tothom ha de col·laborar per a eliminar-lo. Primer pas: conèixer què pensa cada part.
3. Per tant, els que han reconegut estar afectats pel problema exposen al grup el seu punt de vista. Després de deixar uns minuts de reflexió, cada grup o persona enfrontada (A i B) explica la seva posició sota el lema *Què t'ha sabut greu?* O bé *Què et molesta?*

Per exposar els greuges

En aquesta exposició resulta fonamental que els alumnes renunciïn a fer acusacions a l'altra part. El lema proposat en el punt tres indica que l'exposició ha de basar-se en la descripció d'emocions pròpies, en allò que senten les persones (decepció, ira, ràbia...) però pensant més a fer entendre com se senten i a exposar la pròpia interioritat que a fer acusacions a ningú. S'ha de promoure la manifestació d'emocions, no d'acusacions.

4. Després de sentir la declaració de les dues parts (A i B, el docent ha de destacar els punts més importants de cada exposició, menystenint les expressions ofensives que s'hagin pogut utilitzar. De fet, les ha de remarcar perquè s'evitin. Pot parlar un portaveu de cada grup, com també altres membres, sempre amb l'al·ludida intenció d'enunciar sentiments i sensacions propis més que passar a ningú res per la cara.

5. Quan el grup A exposa les seves raons i sentiments, els membres del grup B prenen notes del que diuen. És important que no estiguin només escoltant. Per tant, prenen notes (vegeu el full de treball 1).
6. Cada declaració, com sempre, s'enregistra. Quan acaben els enregistraments, si cal, es tornen a escoltar com a cloenda per tal de fixar el que s'ha dit i propiciar la reflexió i l'empatia. Tots els alumnes, implicats o no, han de fer un esforç per posar-se en el lloc de cada part i entendre les seves raons.
7. Durant la **segona sessió** es divideix l'aula en grups. D'una banda, es tornen a reunir els grups A i B; la resta de la classe també treballarà en grups. Si ha passat un cert temps respecte a la sessió anterior, es tornen a escoltar les declaracions fetes a la sessió anterior per a refrescar les sensacions.
8. Els grups treballen ara per elaborar preguntes que faran a continuació als dos grups A i B. Aquests, per la seva banda, preparen alhora preguntes per a fer al grup antagonista i també preparen les respostes a les preguntes que esperen rebre.
9. Aquest moment és transcendental per a l'èxit de la pràctica. El to sempre ha de ser conciliador i de diàleg. Els grups enfrontats, en preparar les respostes, imaginin què pensa la resta de la classe d'ells. Fins i tot s'han d'enfrontar i preparar les preguntes que els faran els de l'altre grup.
10. Alhora, com també han de preparar preguntes per als seus contraris, han de gaudir l'esperança de resoldre parlant els greuges que poden sentir (vegeu el full de treball 1).
11. Després del temps de reflexió, els dos grups enfrontats surten a la tarima i sense cap més dilació responen les preguntes que els fan la resta de companys i companyes (i també el grup antagonista). S'enregistren preguntes i respostes.
12. No es tracta només de fer preguntes sinó que la resta de companys i companyes mostrin la seva opinió, l'exposin. No per decantar-se per un/a o per un altre/a sinó perquè amb aquestes preguntes apareguin i es mostrin també les complicacions que l'enfrontament ha creat en el si de l'aula a la resta de companys i companyes.
13. Només quan la resta de l'alumnat acaba amb les seves preguntes, els dos grups implicats (A i B) pregunten a l'altre.
14. I a continuació, en el moment en què més o menys tothom ha pogut dir què ha sentit, el docent ha de plantejar a tota l'aula les preguntes finals, aquelles que permetin cercar una solució, preguntes del tipus *Com penses que el problema es pot resoldre? Què hauríeu/haurien de fer per trobar-se/nos tots millor?* Etcètera. (Full de treball 2)

15. Tots els alumnes apunten les respostes que rebin aquestes preguntes i en una **tercera sessió** s'exposen davant del micròfon com qui fa un llistat de feines pendent. És fàcil d'imaginar que en sortiran moltes repetides, algunes sense cap sentit i algunes assenyades. Sigui com sigui, i davant del micròfon, cada alumne o alumna llegeix les seves propostes. Algú fa de secretari o secretària i les apunta a la pissarra, com es fa amb els noms durant les eleccions de delegats, per exemple. Els últims en llegir-les seran els propis alumnes enfrontats.
16. Es tracta ara d'analitzar les coincidències entre les propostes que faci el grup A i B perquè expressen els punts en comú. D'altra banda, les propostes més repetides de la resta de companys i companyes també tindran molta força moral ja que serà el desig de la majoria i com a tal ha d'influir en els companys i companyes que tenen el conflicte.
17. D'aquestes propostes coincidents i/o més repetides, els dos grups A i B n'assumeixen les que creguin que poden acomplir. Aquesta serà la solució, si més no hipotètica.
18. Més endavant es pot repassar en una quarta sessió fins a quin punt s'han fet reals les propostes, tot i que de vegades no caldrà fer una sessió formal perquè la pròpia convivència diària posarà de manifest si s'ha superat —o no— la discòrdia.

Cronograma

SESSIONS	1a sessió	2a sessió		3a sessió
Activitats	1-6	7-14	Reflexió	15-18

Proposta d'activitats complementàries

1. En el cas d'aquesta pràctica, les activitats complementàries que ens portaven a elaborar un CD o un programa de ràdio a les dinàmiques anteriors no tenen el mateix interès ja que ara es tracta de parlar de temes personals, de vegades feridors, que pertanyen a qüestions emocionals. Ara bé, aprofitar el material enregistrat pot tenir sentit si s'aconsegueixen resultats evidents i es vol conservar pel futur un exemple de diàleg. En aquest cas, el material necessari seria el de qualsevol altra pràctica.

FULL DE TREBALL 1 Activitat 10

LES DUES POSTURES ENFRONTADES
Es tracta que escriguis breument què diuen cadascuna de les parts que no es posen d'acord.
1r: Apunta què diu la primera de les parts del conflicte (Grup A).
1.
2.
3.
4.
5.
6.

2n: Apunta què diu la segona de les parts del conflicte (Grup B).

1.

2.

3.

4.

5.

6.

3r: Prepara les teves preguntes¹
Apunta a continuació les preguntes que vols fer després de les exposicions. Recorda que cada pregunta ha d'anar adreçada a una persona en concret.
Part A:
1. 2. 3. 4. 5. 6.

1. Si sou part d'un dels grups que ha exposat un conflicte, a més de preparar les preguntes que li voleu fer a l'altre grup, intenteu també preveure les preguntes que us faran els companys i companyes, de forma que trobeu respostes entenedores per explicar bé la vostra postura.

Apunta a continuació les preguntes que vols fer després de les exposicions. Recorda que cada pregunta ha d'anar adreçada a una persona en concret.

Part B:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

FULL DE TREBALL 2 Activitat 10

PROPOSTA DE CANVIS
1r: Un cop ja coneixes les postures de cadascú, què esperes que facin els membres del grup A per resoldre el conflicte?²
• • • • •

2n: Un cop ja coneixes les postures de cadascú, què esperes que facin els membres del grup B per resoldre el conflicte?³
1. 2. 3. 4. 5.

2. Si pertanyes al grup A dedica aquest espai a preparar les respostes a les possibles preguntes que et faran a continuació els teus companys i les teves companyes.
3. Si pertanyes al grup B dedica aquest espai a preparar les respostes a les possibles preguntes que et faran a continuació els teus companys i les teves companyes.

11. Entrevistes per somniar

Descripció

Aquesta és l'activitat més complexa que ofereix aquest dossier, una pràctica col·lectiva que hauria de suposar una mena de repte per al grup: arribar a conèixer i entrevistar algunes persones conegudes i admirades per l'alumnat.

L'objectiu de trobar-se amb alguns dels seus ídols ha de ser prou engrescador i gratificant com perquè els alumnes acceptin de bon grat l'esforç especial que se'ls demana. Ara bé, convé ser realista en el moment de triar el personatge a entrevistar. No tothom és accessible. Una estrella del Barça resultaria quasi impossible; si fos d'un jugador del planter seria més viable. Un dels components de l'equip de *Prohibit als Pares* probablement acceptaria. Un cantant i/o actor o actriu d'una sèrie de televisió també diria que sí depenent de l'èxit del moment, del lloc de residència i de les gires promocionals que hagués d'enllestir quan el grup estigui en condicions d'entrevistar-lo o entrevistar-la. Per tant, s'haurà d'elaborar un trio de candidats i candidates perquè pot passar que algun d'aquests o d'aquestes cancel·li la trobada a última hora.

També s'ha de tenir en compte que molt difícilment la persona convidada voldrà fer una visita al centre, ja sigui per problemes d'agenda o pels seus propis interessos, i per tant l'entrevista finalment haurà de ser realitzada només per uns pocs alumnes fins al lloc determinat: la productora de televisió, un hotel, un plató de TV, etcètera. L'entrevista implicarà no només la molèstia del transport fins al lloc en qüestió sinó que no tots els alumnes podran, finalment, ser presents, fer les preguntes i gaudir en directe del moment màgic.

Ara bé, si s'accepten aquests inconvenients inicials i la complexitat que els alumnes produeixin i organitzin una entrevista amb un o una dels seus ídols, els resultats didàctics i la motivació poden ser espectaculars, una mena de culminació d'aquest dossier sobre l'entrevista¹⁶.

· Duració: Entre 5 i 8 sessions de 50'¹⁷

· Edats: totes

16. Des del punt de vista dels docents del centre, s'ha de tenir en compte que moltes persones conegudes i admirades són molt més accessibles del que sembla.

17. Resulta quasi impossible calcular les sessions que pot ocupar aquesta activitat. Pot considerar-se una feina especial de reforç elaborada al llarg d'un trimestre. Els passos necessaris per aconseguir l'entrevista podrien desenvolupar-se només en un mes, però l'entrevista pot trigar molt més per problemes d'agenda de la persona convidada.

Activitats complementàries

Ara més que mai, sembla imprescindible que una entrevista d'aquest tipus pugui ser conservada en CD o emesa per una ràdio escolar o municipal, fins i tot per autèntics motius informatius.

Objectius

- Afavorir el sentit de grup i la cohesió amb una tasca motivadora
- Propiciar l'organització pròpia, la gestió del temps i la recerca autònoma de la informació
- Provocar el coneixement i la reflexió sobre determinats ídols o ídoles juvenils i, de retruc, sobre la diferència que existeix entre la imatge pública i la realitat
- Practicar l'entrevista real com a forma de reflexió i per identificar tots els preparatius que impliquen fer una entrevista *in situ*
- Promoure l'expressió oral preparada i espontània en situacions extraescolars de certa intensitat emocional

Proposta d'activitats

La decisió (1 sessió)

1. Es presenta l'activitat al grup classe i es deixa un temps perquè els alumnes, dividits en grups de cinc o sis, pensin qui els agradaria entrevistar. L'elecció, tal com s'ha dit, ha de ser guiada pel docent i assenyada, però alhora no gaire poruga perquè ha de convertir-se en una fita pel grup. De fet, convé triar un grup de tres objectius per prevenir suspensions d'última hora.
2. Un cop s'ha discutit i decidit, un representant de cada grup explica les conclusions del seu debat. Es discuteix entre tots i totes la conveniència i la versemblança de cada possibilitat. Finalment es decideix qui convidarà cada grup, qui és impossible i qui convé que resti a la reserva per si falla la primera elecció.
3. Un cop feta la tria, cada grup elabora un primer grup de preguntes que li faria al seu ídol o a la seva ídola. Què volem saber? Què li volem preguntar? Què li podem preguntar? És important considerar la diferència entre *voler* i *poder preguntar*. El grup redacta les preguntes que, en un primer moment, li voldria fer a la persona convidada que han triat (vegeu el full de treball 1).
4. Convindria establir un calendari inicial del conjunt de l'activitat. A més, s'han de repartir les feines dins de cada grup: dos redactors o redactores, un fotògraf o fotògrafa, un o dos productors o productores.

La recerca d'informació inicial (1-2 sessions)

5. Qui és la nostra persona convidada? Una persona famosa, no hi ha dubte. Però qui és, en realitat? Fora de l'horari escolar, el grup ha de fer una recerca de la informació que pugui trobar a la premsa i a internet, per exemple. També, i resulta transcendental, s'han d'aconseguir els primers telèfons de contacte per tal de ser els primers a parlar amb els seus representants.
6. A la **segona sessió** cada grup presenta a la resta del grup els continguts que han trobat sobre el seu objectiu. Es tracta de desvetllar informacions curioses i interessants que permetin fer-se una imatge diferent d'aquella que normalment es té. Cal enregistrar aquesta primera presentació de la persona convidada.
7. A banda d'aquesta presentació, la classe ha de començar a funcionar com una petita redacció. Cada grup comença un mural en el qual enganxa fotos, retalls de premsa, informacions d'internet, fotocòpies i, sobretot, el qüestionari provisional de preguntes pendents.
8. En aquesta sessió els alumnes encarregats de la producció de l'entrevista expliquen als seus companys i a les seves companyes què han fet i fins a on han arribat en el seu intent d'establir contacte amb l'agent de la persona convidada, l'empresa editora o la productora on treballa en aquest moment.

La producció (cap sessió)

La feina de produir una entrevista
La producció, com a tal, s'encarrega d'establir el contacte amb un representant de la persona convidada —o amb ella directament— a través dels intermediaris o intermediàries que la representen. La recerca inclou pàgines grogues a internet, empreses implicades o pròpies o productores, etcètera. L'objectiu per localitzar és el telèfon de la persona encarregada de premsa de l'espectacle que estigui en funció en aquest moment, de l'agent de l'artista o bé de l'empresa que li edita els discos, el llibres... Un cop establert el contacte, els alumnes que fan de productors han d'organitzar la trobada on es portarà a terme l'entrevista: dia, hora, lloc, condicions, assistents, etcètera.

9. La feina de producció no costa sessions de treball però implica tenacitat, preparació i imaginació. L'alumnat hauria de poder telefonar des del mateix centre docent perquè normalment haurà de fer moltes trucades. I com que el primer contacte amb un àmbit proper a l'artista triat imposa molt, l'alumnat

ha d'estar preparat (vegeu el full de treball 2) per saber explicar-se bé i amb precisió en el moment de la conversa telefònica. El docent ha de donar-li suport i ajudar-lo a preparar la conversa d'aquest primer contacte.

10. Tot i que no implica temps lectiu, els productors o productores són l'ànima d'aquesta feina perquè si aconseguixen l'objectiu l'entrevista existirà. Si fallen, tota la feina del grup no haurà servit de res. Han de mantenir informats els seus companys i les seves companyes.
11. Quan l'alumnat aconseguixi un primer contacte que sembli efectiu, convé que el centre docent validi d'alguna manera la demanda dels alumnes (normalment amb una carta) per tal de certificar que es tracta d'una activitat acadèmica autèntica. És important, però, que els docents no substitueixin els alumnes en la tasca de la recerca del contacte inicial.
12. Un cop es trobi la persona adient (el o la cap de premsa, l'agent...) se li ha d'explicar l'objectiu de l'entrevista. Si aquest o aquesta confereix credibilitat al contacte, li comunicarà l'oferiment al seu o a la seva representant. Tot dependrà de la resposta final de l'ídol o ídola, si vol o no vol concedir-la, quan i amb quines condicions.

L'entrevista final (2-5 sessions)

13. A la tercera sessió, s'ha d'avaluar tota la informació aconseguida dins de cada grup, actualitzar el mural i recuperar el full de treball número 1, on estan apuntades les preguntes que es volien fer. Es tracta ara d'elaborar les preguntes definitives. En aquesta feina han d'intervenir tots els components del grup. Els redactors o redactores, però, seran els o les encarregats o encarregades d'elaborar el qüestionari final. Si aquest reflecteix tot el que han arribat a saber del seu ídol o la seva ídola, l'entrevista serà molt gratificant.
14. Una manera senzilla de saber-ho és comprovar, com poden fer els propis alumnes, que després d'aconseguir més informació sobre la persona convidada ja no volen fer aquelles preguntes de l'inici de l'activitat, quan no sabien res d'ella. A les caselles de la dreta del full de treball número 1 poden marcar les preguntes originals que incorporaran al qüestionari final. Han de ser molt poques.
15. La durada d'aquesta part ja definitiva, quan s'encara l'entrevista, és impossible de determinar. Si el procés fos perfecte, es podria aconseguir fer en tres sessions. Però s'ha d'entendre que el procés tindrà moments bons i dolents i no es pot descartar, a més, que el primer candidat o candidata es tiri enrere i s'hagi de recomençar de nou tot el procés.

16. Si es considera que recomençar el procés pot resultar impossible, sempre es pot intentar enviar l'entrevista per correu electrònic i que la contesti de la mateixa manera, o bé per telèfon, o bé compensar-ho amb unes fotos signades i dedicades als alumnes, per exemple.
17. El desenvolupament de la feina no es produirà en paral·lel entre els diferents grups de l'aula. Alguns tindran sort i altres hauran de pair una negativa i hauran de començar amb el número dos o tres de la seva llista.
18. Un cop la persona convidada ha dit que sí, el productor o la productora i el o la representant han de trobar el moment i el lloc oportú per a fer l'entrevista. Normalment serà molt difícil que visiti l'escola, però no es pot descartar. Llavors s'ha d'anar al lloc adient —moltes d'aquestes entrevistes se celebren en hotels, o en el plató on treballa— acompanyats pel docent i, si s'escau, del director o directora del centre educatiu. Un cop allà, un o dos alumnes fan les preguntes.
19. En les sessions posteriors, el material enregistrat a l'entrevista s'escolta a l'aula. Abans de fer-ho, però, els companys o les companyes que han fet l'entrevista expliquen amb tot detall les seves sensacions. També es miren les fotografies. Com és lògic, aquesta sessió es repetirà tants cops com entrevistes s'aconsegueixin.

Una variació simplificada

El mateix sistema es pot utilitzar per entrevistar persones en les quals els alumnes potser no pensen perquè no desperten la seva admiració però poden ser d'un gran interès pedagògic: escriptors i escriptores, artistes, científics o testimonis històrics d'alguna rellevància. Els docents poden fer ells mateixos la gestió, en aquest cas tan senzilla com trucar a l'editorial o a la universitat, on li donaran una adreça de contacte. Si la persona convidada accepta la invitació, només cal repartir entre els alumnes la recerca prèvia de la informació necessària per a fer l'entrevista.

Material

- Una enregistradora digital, micròfon de corbata
- Full de tria de la persona convidada i de primeres preguntes (vegeu el full de treball 1)
- Full de producció: trucades, adreces i telèfons (vegeu el full de treball 2)
- Qüestionari final de preguntes (elaborat pels alumnes)
- Càmera digital de fotos o si es vol de vídeo digital

Cronograma

SESSIONS	1a sessió		2a sessió	3a sessió		4a sessió
Activitats	1-4	5	6-8	13-18	Entrevista	19
	Decidir	Investigar	En comú	Quest. def.		Escolta
En paral·lel		Producció - 9-12 (aprox.)				

Proposta d'activitats complementàries

1. Amb totes les entrevistes enregistrades es pot elaborar a continuació **un CD** que contingui tot el procés d'elaboració de l'entrevista fins al seu resultat final, així com la presentació inicial i les fotografies realitzades a l'aula i durant la pròpia trobada amb l'ídol o l'ídola. Caldria fer, però, un CD per a cada entrevista realitzada. Finalment també es pot fer una còpia d'aquest CD final per a cada alumne o alumna del grup, de forma que tots tinguin un record físic de l'activitat. També es pot penjar el material a internet.
2. Una altra forma d'aprofitar el material enregistrat és muntar **un o diferents programes de ràdio** que reproduïxin l'entrevista. Un programa tipus magazine de caire local estaria encantat d'emetre les entrevistes fetes pels alumnes, sempre que l'enregistrament tingui certa qualitat de veu.

Materials per a les activitats complementàries

- Ordinador multimèdia per elaborar el CD
- Estudi de so (programa de ràdio). També es pot fer en un ordinador preparat per a capturar el so i amb un programari adient com ara l'Audacity o el Pinnacle Studios
- Guió
- Selecció de músiques

FULL DE TREBALL 1 Activitat 11

QUÈ VOLEM SABER?	
Escriu les preguntes que se t'acudeixin per entrevistar la persona que heu triat. Recorda que no es pot preguntar tot el que et passa pel cap. Ara bé, si no pots omplir les preguntes d'aquest senzill full potser és que no teniu tantes coses per preguntar-li.	
PREGUNTES DEL GRUP	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	

FULL DE TREBALL 2 Activitat 11

FULL DE PRODUCCIÓ	
Escriu per ordre de preferència i possibilitat les quatre persones candidates a ser entrevistades que el vostre grup ha triat. Després, aquest full servirà per intentar cercar el telèfon del seu o de la seva representant o agent.	
1. 2. 3.	
Telèfons de contacte: 01 Posa sempre el nom del contacte, el telèfon i el dia i l'hora de la trucada	
• • • • •	
Telèfons de contacte: 02	
• • • • •	

Telèfons de contacte: 03

-
-
-
-
-

Telèfons de contacte: 04

-
-
-
-
-

PREPARA LA TRUCADA.

- **Com et dius?**
- **De part de qui truques?**
- **Què estàs fent? (Un treball de...)**
- **Què voldries?**
- **Per què voleu entrevistar aquesta persona?**
- ...